

Husdyrtilladelse til ridehal og hestestald

Rodelundvej 44, 8680 Ry

August 2020

DATABLAD

Beliggenhed	Rodelundvej 44, 8680 Ry
Ejer	Lilijan Pawelczyk og Niels Jesper Purup
Adresse	Rodelundvej 44, 8680 Ry
Tlf. nr.	22214454
E-mail.	jesper@vengedalen.dk
Matr. Nr. og Ejerlav	1b og Rye Nørreskov, Gl. Rye
CVR nr.	41614862
CHR. nr.	-
Ejendoms nr.	7460010063
Driftsansvarlig	Jesper Purup
Brugstype	Hestehold
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Godkendelses dato	21. december 2020

Indhold

1.	Afgørelse	5
1.2	Godkendt produktionsareal	5
1.2.1	Frist for udnyttelse	5
1.3	Vilkår	5
1.3.1	Generelle vilkår	6
1.3.2	Vilkår om produktionsareal	6
1.3.3	Vilkår om støj	7
1.3.4	Vilkår om håndtering af affald	7
1.3.5	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr	7
1.3.6	Vilkår om opbevaring af husdyrgødning	7
1.3.7	Vilkår om egenkontrol	7
1.3.8	Vilkår til forebyggelse af uheld	8
1.3.9	Vilkår ved ophør	8
1.4	Offentliggørelser	8
1.5	Klagevejledning	8
1.6	Resume af tilladelse	9
2.	Ansøgning og Miljøvurdering	11
2.1	Lovgivningsmæssig baggrund	11
2.2	Beskrivelse af det ansøgte projekt	11
2.3	Produktionsareal og husdyrhold	12
2.4	Anlæg og Beliggenhed	13
2.4.1	Faste afstandskrav	13
2.4.2	Dispensation til 25 m fra stald til naboskel	14
2.5	Opbevaringskapacitet	14
2.6	Affald	14
2.7	Lugt	14
2.8	Andre potentielle nabogener	15
2.8.1	Skadedyr	15
2.8.2	Støj	16
2.8.3	Lys	16
2.8.4	Transporter til og fra ejendommen	16
2.9	Jord, grundvand og overfladevand	17
2.9.7	Jord og grundvand	17
2.9.8	Håndtering af overfladevand	17
2.10	Natur	17
2.10.7	Natura 2000	19
2.10.8	Anden beskyttet natur	20
2.10.9	Skov	20
2.10.10	Bilag IV arter	23
2.11	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier	23
2.11.7	Landskab	23
2.11.8	Kulturhistorie	27

1. Afgørelse

1.2 Godkendt produktionsareal

Skanderborg Kommune har den 28. april 2020 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Rodelundvej 44, 8680 Ry, matrikel nr. 1b m.fl. omhandlende følgende:

Skanderborg Kommune meddeler hermed tilladelse til et produktionsareal til heste på 395 m² på Rodelundvej 44, 8680 Ry, bestående af:

- 395 m²: 320 m² i ny stald og to læskure i foldene, i alt 75 m²
- 739 m² Ridehal

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til Husdyrbrugloven¹ – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*², som begge har til formål at begrænse forurening og gener fra erhvervsmæssige husdyrbrug.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgning nr. 218942, herunder de beregningsmodeller, som indgik i ansøgningssystemet d. 06. november 2020 og kommunens registreringer og vurderinger. Se yderligere under afsnit 3.

Det aktuelle projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Projektet forudsættes at leve op til de gældende vand- og naturplaner.

Der gøres opmærksom på, at etablering af de nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet tilladelse til udledningen af overfladevand og givet en byggetilladelse fra Skanderborg Kommune. I øvrigt gøres opmærksom på, at tillægget ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

1.2.1 Frist for udnyttelse

Senest 6 år efter tilladelsen er meddelt, skal godkendelsen være udnyttet. Det vil sige at ny byggeri skal være færdigmeldt og produktionen startet. Hvis en del af afgørelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del som ikke er udnyttet.

Hvis ikke tilladelsen har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet.

1.3 Vilkår

Denne tilladelse meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1572 af 20. december 2006 og ændringslov nr. 520 af 1. maj 2019.

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 1261 af 29. november 2019.

1.3.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende tilladelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet i tilladelsen.

Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen, herunder de vilkår som er stillet for tilladelsen.

2. Beredskabsplanen skal være umiddelbart tilgængelig for alle med ærinder i stalden.
3. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

1.3.2 Vilkår til bygninger

4. Bygningerne skal placeres som på figur 2-1 og 2-3 (minimum 29,1 meter til skel og minimum 25 meter til drikkevandsboring fra stalden).
5. Ridehallen skal placeres 1,4 meter lavere i terræn end stalden, som ligger i samme terræn som vognly og gårdsplads. Derudover skal det naturlige terræn så vidt muligt bevares. Kiphøjde på henholdsvis stald og ridehal må maksimalt blive 7 og 8,4 meter.
6. Ridehal og stald skal indbygges i det stigende terræn mod nord som på figur 2-5 til figur 2-9.
7. Bygningernes farver, tag og vægge, skal være sorte/mørke.
8. Det eksisterende læhegn skal bevares i sin nuværende form, som på figur 2-4.

1.3.3 Vilkår om produktionsareal

9. Tilladt produktionsareal

Tabel 1-1 Tilladt produktionsareal

Stald og dyretype	Produktionsareal, m ²	Gulvtype
Ny hestestald	320	Dybstrøelse
Løsdrift 1	36	Dybstrøelse
Løsdrift 2	39	Dybstrøelse
I alt	395	

Tabelnoter Løsdrift 1 og 2 er læskure på foldene

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

10. Håndtering af overfladevand. Afledning af tagvand fra de nye stalde beror på en konkret vurdering, som skal foretages af Skanderborg Kommune. Der skal derfor ansøges om en særskilt tilladelse til afledning af tagvand og overfladevand fra befæstede arealer ved Skanderborg Kommune. Der skal være opnået tilladelse inden byggeriet sættes i gang.

1.3.4 Vilkår om støj

11. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl.07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

1.3.5 Vilkår om håndtering af affald

12. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
13. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
14. Døde dyr skal anmeldes til afhentning senest inden for 24 timer efter konstatering af dødsfaldet.
15. Døde dyr skal i tidsrummet indtil afhentning opbevares således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

1.3.6 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

16. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Danmarks Jordbrugsforskning, skadedyrlaboratoriet.
17. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr

1.3.7 Vilkår om opbevaring af husdyrgødning

18. Opbevaring af hestegødning skal ske i en tæt, overdækket container
19. Containeren skal stå på en befæstet plads med en tæthed uigennemtrængelig for fugt. Hvis containeren ikke er tæt, skal der være afløb til møddingssaftbeholder eller lignende.
20. Containeren skal tømmes så ofte, at den altid har tæt overdækning

1.3.8 Vilkår om egenkontrol

21. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Dokumentation for tømning af container

- Dokumentation for håndtering af affald
- Forbrug af vand og el

1.3.9 Vilkår til forebyggelse af uheld

18. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
19. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendomme, med relevante kort og telefonnumre.
20. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

1.3.9 Vilkår ved ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

1.4 Offentliggørelser

Første udkast til afgørelsen blev den 28. august 2020 sendt i høring hos ansøger og konsulent.

Der er ingen naboer inden for konsekvenszonen. Matrikulære naboer fik ved brev af 13. november 2020 udkastet tilsendt, og blev orienteret om at de havde mulighed inden for 14 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil den 27. november 2020. Der kom ingen bemærkninger.

Afgørelsen om tilladelse af husdyrproduktionen Rodelundvej 44, 8680 Ry, er truffet den 21. december 2020, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.skanderborg.dk/bliv_hørt), den 21. december 2020.

1.5 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i Husdyrbrugloven klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest 18. januar 2021.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i Husdyrbrugloven kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i Husdyrbrugloven.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Lilijan Pawelczyk og Niels Jesper Purup

Anne Kirkegaard

Borgere som har henvendt sig i høringsfasen

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnSkanderborg-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljøkoordinator Leif H. Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby - e-mail: lp@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: Skanderborg@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandvej 8, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

1.6 Resume af tilladelse

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Forurening og gener fra husdyranlægget

Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Afgørelse

2. Ansøgning og Miljøvurdering

2.1 Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til et staldareal med mere end 200 m², skal anlægget vurderes i henhold til § 16b i Husdyrbrugloven. Denne tilladelse er således udarbejdet efter Husdyrbrugloven, *hvor* EU's VVM-direktiv³ og IE-direktiv⁴ er indarbejdet.

I tilladelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

2.2 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der etableres en ny stald i forbindelse med opførelse af ny ridehal. Den nye stald bygges parallelt til og øst for ridehallen med 5,5 meter imellem bygningerne, som overdækkes og kan bruges som løsdrift. Staldinventar leveres som standard med boksfronter med skydedør, foderhul og oplukkeligt hovedgitter. Skillerum med tremmer øverst. Staldinventaret leveres som samlesæt i moduler, det er let at opstille i stalden. Taget udføres i eternitplader.

Den nye stald etableres da den eksisterende hestestald ikke længere er tidssvarende og giver udfordringer i forhold til overholdelse af lov om hold af heste.

Ridehallen etableres i målene 22 x 33,6 meter, ridehallen anvendes primært i vintermånederne hvor det ikke er muligt at benytte den udendørs bane på grund af vejret.

Ridehallen vurderes erhvervsmæssigt nødvendig da stutieriet har mere end 5-7 avlshopper. Der har i en periode været "skruet" ned for avlsarbejdet og satset en del på turridning for udefrakommende kunder. Dette ændres, og der vil fremadrettet satses på seriøs avl af islandske heste. Typisk beholdes opdrættes som tilrides i 4-årsalderen og sælges. Enkelte sælges som helt unge og enkelte beholdes måske i længere tid for at vise nogle konkurrenceresultater inden salg.

Et nyt vognly opføres som vist på figur 2.1.

³ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁴ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

Figur 2-1 Oversigt over driftsbygninger

2.3 Produktionsareal og husdyrhold

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra m² produktionsareal. Derudover har dyretyper og stalddtyper, samt evt. anvendelse af miljøteknologier afgørende betydning for husdyrbrugets miljøbelastning.

Det samlede ansøgte produktionsareal på Rodelundvej 44, 8680 Ry, bliver 395 m², fordelt på forskellige stalde (se tabel 2.1). Skanderborg Kommune stiller vilkår om, at det angivne produktionsareal, dyretyper og stalddtyper skal overholdes.

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

Tabel 2-1. Oversigt over stalde, dyretyper og produktionsareal på Rodelundvej 44, 8660 Skanderborg, under nudrift og ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
ANSØGT DRIFT			
Ny hestestald	471	Heste i bokse	320
Løsdrift 1	36	Heste i dybstrøelse, læ i fold	36
Løsdrift 2	39	Heste i dybstrøelse, læ i fold	39
			I alt 395
NUDRIFT			
Gammel hestestald	113	Heste i dybstrøelse	30
Løsdrift 1	36	Heste i dybstrøelse, læ i fold	36
Løsdrift 2	39	Heste i dybstrøelse, læ i fold	39
			I alt 105

2.4 Anlæg og Beliggenhed

Husdyranlægget ligger samlet på adressen Rodelundvej 44, 8680 Ry. Hele anlægget, herunder den ansøgte stald, ligger ca. 3 km nordvest for byzonen til Gl. Rye. Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 246 m (Rodelundvej 42), mens afstanden til samlet bebyggelse er ca. 1000 m (Tønningsletvej 3).

2.4.1 Faste afstandskrav

Tabel 2-2 Generelle afstandskrav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen §§5 og 6 samt faktiske afstande fra anlægget

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand, m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	26
Almene vandforsyningsanlæg	50	610
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	330
Offentlig vej og privat fællesvej	15	127
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Over 25
Beboelse på samme ejendom	15	42
Naboskel	30	34,6
Eksisterende eller ifølge kommuneplannens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	2950
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	970
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50	246

2.4.2 Dispensation til 25 m fra stald til naboskel

Det er et overordnet krav, at driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Derudover er der i husdyrbrugsloven afstandskrav til både til naboskel og drikkevandsboringer.

Vi vurderer, at det ikke er muligt, at overholde alle kravene i dette projekt. Da beboelsen på naboejendommen ligger mere end 100 m fra skellet, har vi vurderet, at der kan dispenseres til, at afstanden fra stald til naboskel kun er 29,1 m, i stedet for 30 m.

Med denne dispensation overholdes afstandskravet til drikkevandsboringen og bygningerne opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses til det niveau, som er opstillet i Husdyrbrugloven, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

2.5 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten på ejendommen omfatter en plads til en container til hestemøg, som udgør et areal på 24 m².

Der produceres ca. ca. 150 tons husdyrgødning fra staldene med dybstrøelse. Hestemøg samles løbende i en tæt, overdækket container, som tømmes løbende efter behov.

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den beregnede opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig

2.6 Affald

Forøgelsen af dyreholdet kan medføre en større mængde døde dyr på ejendommen. Døde dyr afhentes af DAKA.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge det gældende regulativ for Skanderborg Kommune. Det kan til enhver tid ses på www.renosyd.dk.

Der er i regulativet bl.a. krav til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie: Affaldet skal opbevares i godkendt emballage på en plads med tæt bund, der kan opsamle indholdet fra den største beholder, og pladsen skal være overdækket.

Skanderborg Kommune vurderer, at opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

2.7 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene.

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3, pkt. B), er der fastsat lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁵ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

I ansøgningssystemet er lugtemission beregnet til 2.104,5 OU/s i ansøgt drift. En lugtemission på denne størrelse er så lille, at ansøgningssystemet ikke kan beregne geneafstande.

Tabel 2-3 Lugtgene afstande aflæst på figur 3.2 i *Faglig rapport vedrørende ny lugtvejledning for husdyrbrug, 2006*.

Områdetype	Lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Byzone, 5 OU	50	3000
Samlet bebyggelse, 7 OU	30	1000
Enkeltbolig ⁶ , 15 OU	20	246

2.8 Andre potentielle nabogener

2.8.1 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Fast husdyrgødning, strøelse og møddingspladser er gode udklækningssteder for fluerne.

I takt med, at staldarealet og dermed mængden af hestemøg forøges, vil der være risiko for en større mængde skadedyr på ejendommen. Da hestene er ude hovedparten af året og hestemøg opbevares i en tæt container med tæt overdækning, vurderer Skanderborg kommune, at der efter projektets gennemførelse ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og andre skadedyr på husdyrbruget.

⁵ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁶ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter *Landbrugslovens* regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

2.8.2 Støj

Støjkilderne vil hovedsageligt være transporter til og fra ejendommen og intern kørsel med traktor. Hesteholdet skal overholde støjgrænserne for ”Type 3. Blandet bolig og erhverv” i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Der er opstillet et vilkår i forbindelse med støj, som vil komme i anvendelse, hvis der kommer klager over støj fra ejendommen.

2.8.3 Lys

Det er oplyst i ansøgningen, at der er udendørs belysning ved indgangen til stalden og på sydsiden af ridehallen, som tændes ved hjælp af en sensor. Der er ingen belysning ved tilkørselsvej/markvej. Da ejendommen ligger med læhegn/skov hele vejen omkring, kan udendørs belysning formentlig ikke ses ude fra.

På denne baggrund vurderes, at belysning i forbindelse med produktionen, ikke vil være til gene for naboer.

2.8.4 Transporter til og fra ejendommen

Af nedenstående skema fremgår de forventede transporter for nuværende drift og ansøgt drift.

Tabel 2-4 Estimeret antal transporter til og fra ejendommen

Transporttype	Antal transporter pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hypighed	Firma
Lastbil				
Foder	12	Kl. 08.00-16.00	Hver måned	Fragtmanden
Døde dyr	1	Kl. 07.00-17.00	Efter behov	DAKA
Brændstof(diesel)	0		0	
Affald	24	Kl. 07.00-17.00	Hver 14. dag	Skanderborg Renovation
Mødding	4	Kl. 07.00-17.00	Den lokale landmand aftager heste møget	Vognmand
Traktor				
Wrap/hø	1	Kl. 07.00-17.00	1	Landmand
Strøelse	3	Kl. 07.00-17.00	Træpiller	XL-Byg
Personbiler				
Dyrlæge	12	Hele døgnet		Dyrlægen
Beslagsmed	8	08.00-17.00		Ca. hver 6 uge
Stævner (kørsel til)	5	05.00-23.00	5	Ejer
Diverse (kundebesøg, kåringer, hopper til ifoling, dyrehospital, salg)	12	Hele døgnet	Ugentligt	Ejer

Det samlede antal transporter til og fra ejendommen ændres ikke væsentligt. Alle transporter kommer ad Rodelundvej.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de vilkår for miljøgodkendelsen overholdes. Vi ser derfor ingen grund til at regulere transporterne på husdyrbrugets interne veje.

Færdsel på offentlig vej er omfattet af færdselsloven, hvor politiet er myndighed, og kan derfor ikke reguleres i denne tilladelse.

2.9 Jord, grundvand og overfladevand

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand er som udgangspunkt sikret via anden lovgivning.

2.9.7 Jord og grundvand

Anlægget er placeret inden for et område udpeget som følsomt drikkevandområde.

Skanderborg kommune vurderer, at den gældende bekendtgørelse om olietanke sikrer mod olieforurening af jord og grundvand.

Ligeledes vurderer Skanderborg Kommune, at når reglerne for opbevaring og anvendelse af sprøjtemidler overholdes og retningslinjer i kommunale indsatsplaner følges, sikres både jord, grundvand og overfladevand mod forurening.

Spildevand håndteres ligeledes efter gældende lovgivning, og vaskevand fra staldene ledes til gyllebeholder.

2.9.8 Håndtering af overfladevand

Fremover bliver tagfladerne på ejendommen ca. 1.195 m², og de befæstede arealer 0 m². Der regnes med, at der i gennemsnit falder der ca. 0,7 m³ regnvand/m².

Regnvand som falder på tage og befæstede arealer ledes til faskiner, hvilket der ansøges særskilt om.

Nedsivning af regnvand kræver en nedsivningstilladelse, mens udledning til dræn eller vandløb kræver en udledningstilladelse. Gennem disse tilladelser sikres, at overfladevandet håndteres uden at belaste de omkringliggende områder.

2.10 Natur

Af tabel 2-5 fremgår størrelsen af den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra stald og gødningsopbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk (skema 218942). Med denne tilladelse vil ammoniakemissionen stige med 164,7 kg NH₃-N pr. år.

Tabel 2-5 Beregnet ammoniak emission fra de ansøgte stald anlæg og gødningslagre

Ammoniakemission	Kg kvælstof (N) pr. år
Nudrift	59,8
Ansøgt drift	225,2
Meremission, som følge af udvidelsen:	165,4

Tabel 2-6 Beregning af ammoniak deposition på naturområder

Naturtype /kategori jf. husdyrloven	Total deposition/mer-deposition (mer i forhold til 8-års-drift), kg N/ha/år	Afstand og retning fra anlægget
Overdrev, kat. 3	0,2/0,2 (0,2)	Ca.190 mod sydøst
Gammel skovbund, kat. 3	1,3/0,8 (1,0)	Ca. 80 mod nord
Overdrev, kat 2	0,0/0,0 (0,0)	Ca. 2,4 km, mod nordvest
Hede, kat 2	0,0/0,0 (0,0)	Ca. 1,8 km mod nordøst
Hede, kat 1	0,0/0,0 (0,0)	Ca. 2,5 km mod sydvest
Bøg på mor, med kristorn, kat 1	0,0/0,0 (0,0)	Ca. 2,5 km, mod nord,nordvest

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 2 inddeles naturtyperne i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*⁷ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug ud over husdyrbruget, der søger, falder den tilladte **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget der søger, må **total**depositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **mer**deposition til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommunen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

2.10.7 Natura 2000

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende inden for habitatafgrænsningerne skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste kategori 1-natur er en hede i habitatområde 48, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen, som ligger ca. 2,6 km sydvest for anlægget.

Det skrappeste afskæringskriterie for total-deposition er 0,2 kg N/ha/år, hvilket gælder for husdyrbrug, hvor der er mere end et andet husdyrbrug som påvirker samme naturområder. Når der ikke er andre husdyrbrug i nærheden, er afskæringskriteriet en total deposition på 0,7 kg N/ha/år. Depositionen som følge af den ansøgte produktion er beregnet til 0 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet.

Da det nærmeste Natura2000 område ikke påvirkes af emissioner direkte af det ansøgte anlæg, vurderer vi, at ingen Natura2000 områder vil blive påvirket af projektet. En nærmere beskrivelse af området er derfor undladt.

2.10.8 Anden beskyttet natur

Indenfor knap 200 meter sydøst for anlægget ligger et overdrev på ca. 1,5 ha, og dermed kategori 3 natur, jf. husdyrbrugsloven. Cirka 90 meter nord for anlægget er en skov, som er defineret som gammel skov. Se kategori 3 naturområderne på figur 2.2.

Baggrundsbelastningen for området ved Rodelundvej 44 på 12,9 kg N/ha/år. Mer-depositionen til den nærmeste § overdrev er 0,2 kg N/ha/år, hvilket også bliver total-depositionen. Tålegrænser for overdrev ligger i intervallet 10-20 kg N/ha/år. Det aktuelle overdrev blev ved en besigtigelse i 2019 vurderet til at have en naturtilstand på III (på en skala fra I-V). Der blev observeret en række plantearter, som er typisk for overdrev, men dog almindeligt forekommende, fx liden fugleklo, tidlige dværgbunke, mark-hindeknæ, blåhat, blåmunke, mark-frytle mv. På denne baggrund vurderer vi, at tålegrænsen ligger på ca. 15 kg N/ha/år. Baggrundsdeposition og total-deposition fra husdyrbruger bliver i alt 13,1 kg N/ha/år, hvilket ligger under tålegrænsen for overdrevet.

Skanderborg Kommune vurderer på denne baggrund, at merdepositionen af ammoniak ikke vil ændre overdrevets tilstand i negativ retning. Der er derfor ikke grundlag for at stille skærpende vilkår til ammoniak emissionen for anlægget.

Faktaboks

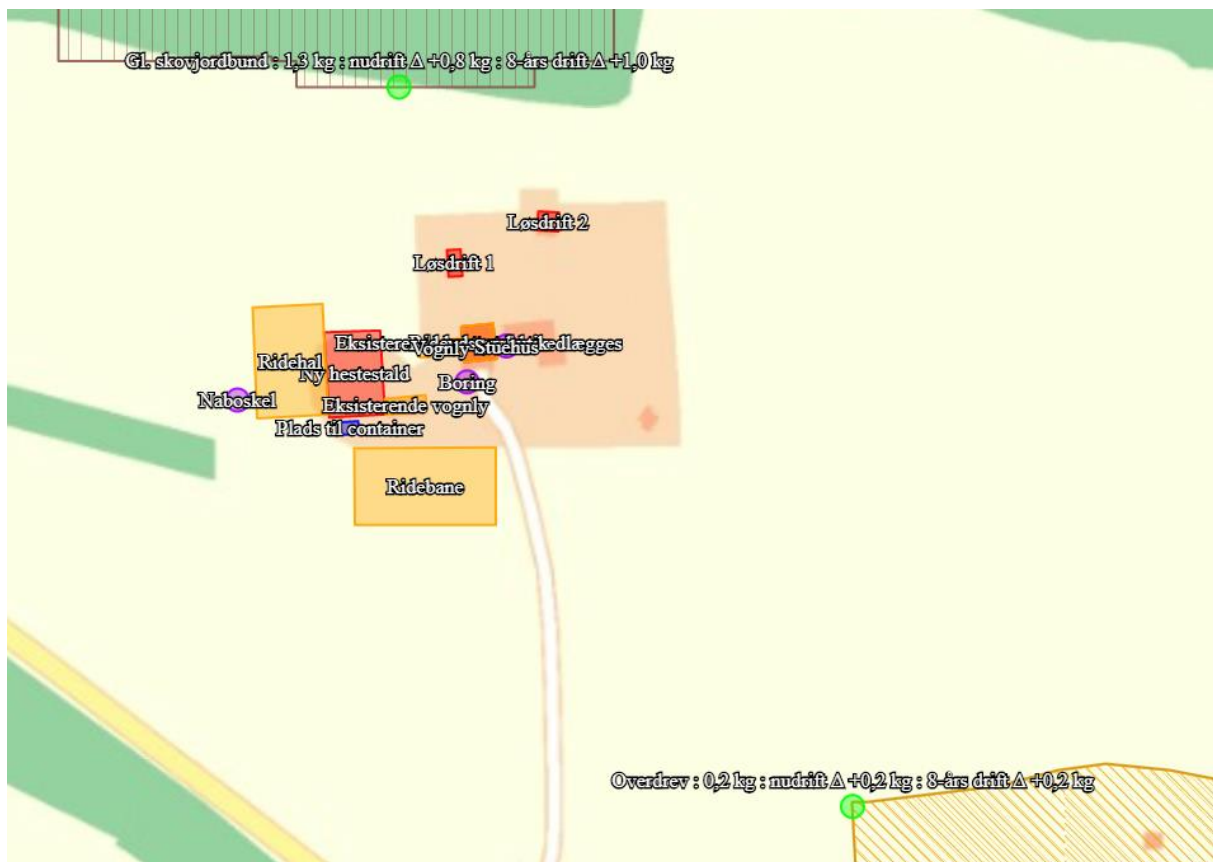
I Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune, er der fastsat mål for naturen i kommunen. Planlægningen af det åbne land, er en afvejning mellem benyttelse og beskyttelse. Kommunen skal derfor fastsætte niveauet for naturbeskyttelsen. Den skal som minimum være i overensstemmelse med EU's naturbeskyttelsesdirektiver, internationale naturbeskyttelseskonventioner og den nationale lovgivning.

De vigtigste naturområder er § 3-områder, der er målsat i A, B og C, jævnfør kommunens naturkvalitetsplanlægning samt kommunens Natura 2000-områder.

De vigtigste naturområder er typisk naturområder, som rummer sjældne arter, sjældne naturtyper eller naturtyper, som udgør et vigtigt element som kildeområde for dyr og planter i kommunens netværk af spredningsveje for dyr og planter.

2.10.9 Skov

Der findes N-følsom skov ca. 90 m nord for anlægget, se figur 2.2. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at total-depositionen i nærmeste punkt i skoven er 1,3 kg N/år, mer-depositionen er 0,8 kg N/ha/år i forhold til nu-driften og 1,0 kg N/ha/år i forhold til driften for 8 år siden.

Figur 2-2: Kategori 3 natur, der er beregnet N-deposition til

Skoven kan registreres på alle gamle kort, og er derfor registreret som 'Gammel skov'. Gammel skov er defineret som ammoniakfølsom, hvor mer-depositionen ikke må overstige 1 kg, hverken i forhold til nudriften, eller driften for 8 år siden.

Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at dette overholdes. Kommunen har der ikke grundlag for at stille skærpene vilkår i denne forbindelse.

Faktaboks

En skov er defineret som et areal, der er større end ½ ha og mere end 20 m bred, som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer.

En skov er ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Årsagen til at gamle skove er ammoniakfølsomme er, at både løv- og nåleskov har en tålegrænse for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/ år. Det, som kan skades i skoven, er dels vækstforhold og plantearter via ændringer i jordbundskemien, dels andre følsomme organismer, og endelig i ekstreme tilfælde selve træernes bladvæv og andre planters væv.

Ændring af jordbundskemien har normalt kun uvæsentlig betydning i skov plantet på tidligere landbrugsjord, idet den tidligere kalkning, pløjning og gødskning under landbrugsdyrkningen modvirker ændringerne. I gamle skovområder, som ikke er etableret på tidligere landbrugsjord i de sidste par hundrede år, er jordbunden derimod følsom.

Skov opstået ved tilgroning af naturarealer for mindre end ca. 200 år siden indtager en mellemstilling. Ved en vurdering af ammoniakfølsomhed har det derfor betydning, om skoven har en jordbund, som har båret skov i kort eller lang tid. Jo længere tid, des mere følsom. Hvis jordbunden har været dyrket som landbrugsjord, inden skoven blev etableret og inden for de sidste par hundrede år, er jordbunden mindre følsom.

For at kunne afklare om en skov er ammoniakfølsom, indhentes yderligere oplysninger. Jf. den ovenfor nævnte definition på ammoniakfølsom skov er det således nødvendigt at indhente oplysninger om, hvorvidt der har været skov på arealet i lang tid (mere end 200 år), eller at indhente oplysninger om, hvorvidt der er naturskovsindikerende eller gammelskovsarter i skoven.

Oplysninger om hvilke skove, der har gammel skovjordbund, må sammenstilles ud fra tilgængeligt kortmateriale. Hvis skoven både findes på kort fra ca. 200 år siden og i dag, og der ikke er kort, der viser, at skoven i mellemtiden var væk i en periode, må skoven anses for at have gammel skovjordbund. Selve træernes alder i skoven spiller kun en rolle, hvis nogle af dem er over 200 år. I så fald er der også tale om gammel skovjordbund. Oplysninger om hvilke skove, der er selvgroede på tidligere uopdyrket naturareal, må søges på tilsvarende vis ved at sammenholde data fra kort.

Desuden vil der være tale om en ammoniakfølsom skov, hvis den rummer en eller flere af de arter, der er naturskovindikerende eller gammelskovsarter, og som er på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovloven. Det følger heraf, at en skov godt kan være ammoniakfølsom, fordi den rummer naturskovindikerende eller gammelskovsarter, selv om der ikke har været skov på arealet i meget lang tid – mere end 200 år. I de fleste tilfælde vil en skov, der rummer sådanne arter, dog være en gammel skov.

2.10.10 Bilag IV arter

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets⁸ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

De eneste bilag IV arter, der findes i området, og som er relevant i forbindelse med at de ansøgte stalde, er stor vandsalamander og spidssnudet frø. Begge arter kendte, men spredte forekomster i området fx vandhuller syd for Rodelundvej, 4-600 m sydvest for ejendommen. Begge arter yngler i rene vandhuller, og kan bruge alle vandhuller som rastesteder.

Ammoniakdepositionen fra produktionen til vandhuller i nærheden vurderes at være ubetydelig i forhold til den næringsstofftilførsel, der sker med vand fra omkringliggende marker. Hverken stor vandsalamanders eller spidssnudet frøs leversteder vurderes dermed ikke at blive påvirket af projektet.

Arter af flagermus kan også forekomme, men er ikke relevante i forbindelse med nærværende udvikelse, da der ikke vil være indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus.

Da staldene bliver etableret i tilknytning til det eksisterende anlæg på landbrugsjord, vurderes det ansøgte projekt ikke at påvirke nogen bilag IV arter negativt.

2.11 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

2.11.7 Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen og fredninger m.v. Det vil sige relevante bygge- og beskyttelseslinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Det ønskede nybyggeri vil komme til at ligge i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Den nye stald bliver 26,92 x 16,94 m, som placeres vest for og i vinkelret forlængelse af vognlyet (jævnfør figur 2-3). Den nye ridehal bliver 33,6 x 22 m, som placeres vest for og parallelt med den nye stald. Kiphøjden på henholdsvis den nye stald og ridehallen bliver maksimal 7 og 8,4 meter.

Vest for den nye stald og ridehal er et læhegn på 5-7 meter, som skal bevares (se figur 2-4).

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer og værdifuldt kulturmiljø, men inden for et område af særlig landskabelig interesse og inden for det geologiske rammeområde "Det Midtjyske Søhøjland".

⁸ EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer)).

Figur 2-3: Situationsskitse

Figur 2.4: Skråfoto af ejendommens læhegn. Fotoet er taget fra vest.

Landskabelige interesser

Ejendommen ligger i det småbakkede landskab på den højtliggende moræneflade mellem dalstrøgene omkring Salten Å samt Salten Sø mod syd og Gudenådalen samt Julsø mod nord. Det småbakkede

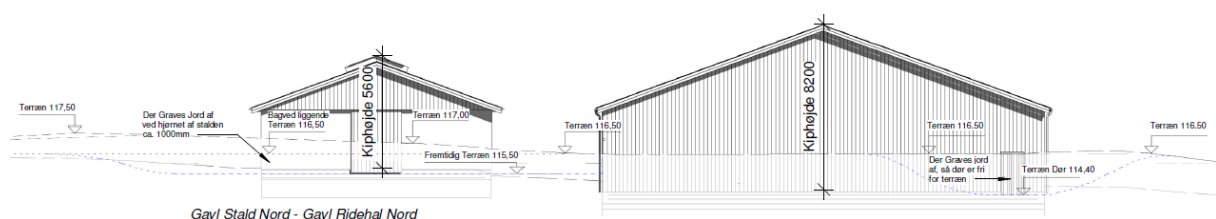
landskab er kendetegnet ved det småbakkede til bølgende terræn med mange små dyrkede marker opdelt af levende hegn. De omkringliggende store skovområder ligger højere i terrænet og skaber med deres skovbryn markante afgrænsninger i landskabet. Bebyggelsen i området er omgivet af beplantning, så det er bevoksningen frem for bebyggelsen, der opleves i landskabet. Landskabet som ejendommen ligger i er udpeget som område af særlig landskabelig interesse.

Ejendommen ligger mod nord op til de store skovområder på dalsiden ned mod Julsø. I ejendommens vestlige og østlige skel er der levende hegn. Mod syd grænser ejendommen op til Rodelundvej, som ud for ejendommen ligger lavt i terrænet med en cirka 5 meter høj træbevokset skræning op mod ejendommens bygninger. Ejendommens bygninger opleves således ikke fra vejen eller det omkringliggende landskab.

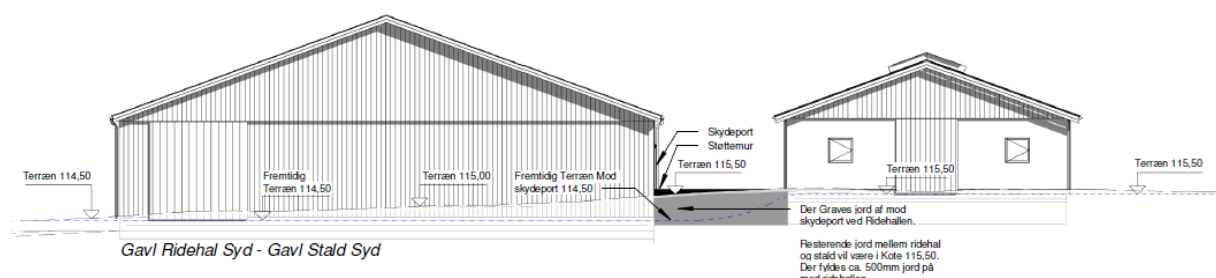
Terrænet på ejendommen er karakteristisk for området, med et småbakked terræn. Der hvor den nye bygning placeres er der en naturlig lavning i terrænet. Det er oplyst i ansøgningen, at den nye bygning indpasses i terrænet, således at ridehallen placeres i den naturlige lavning cirka en meter lavere i terrænet end stalden. Hallen opføres i sort metal med sorte tagplader og bevoksningen omkring den nye bygning bibeholdes.

Det vurderes, at bygningen med sin farve og placering i terrænet er indpasset bedst muligt i landskabet. Ligeledes vil bygningen på grund af terrænforholdene og beplantningen i og omkring ejendommen stort set ikke opleves fra det omkringliggende landskab. Det vurderes på den baggrund at den nye stald og ridehal ikke vil få væsentlig betydning for de landskabelige interesser i området.

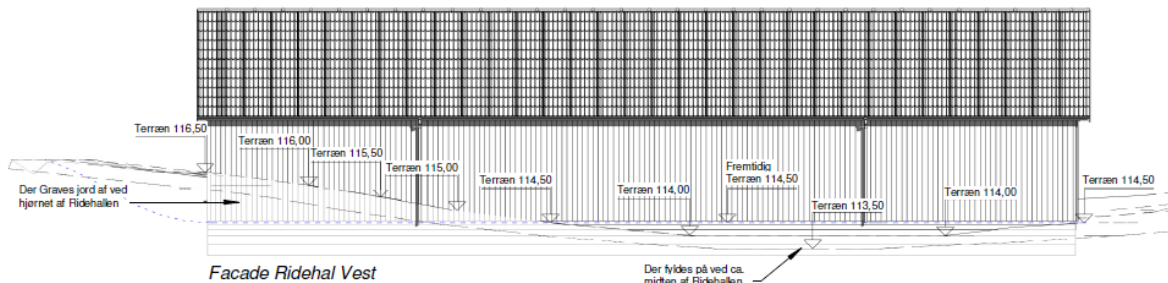
Der stilles vilkår om at den eksisterende beplantning omkring ejendommen bevares og at det naturlige terræn så vidt muligt bevares så særligt at ridehallen kommer til at fremstå som indbygget i det stigende terræn mod nord og syd (figur 2-5 til figur 2-9).

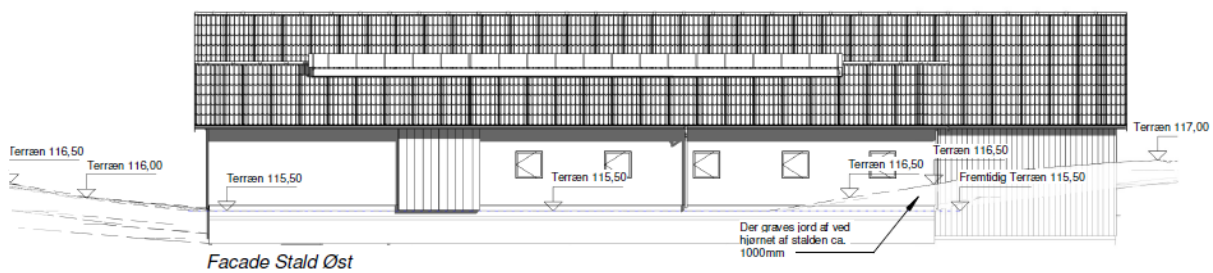
Figur 2-5: Tegning af ridehallens og staldens gav indbygget i terrænet. Set fra nord.

Figur 2-6: Tegning af ridehallens og staldens gav indbygget i terrænet. Set fra syd.

Figur 2-7: Facadetegning af ridehallens indbygning i terrænet. Set fra vest.

Figur 2-8: Facadetegning af staldens indbygning i terrænet. Set fra øst.

Geologiske interesser

Ejendommen er beliggende inden for det geologiske rammeområde "Det Midtjyske Søhøjland". Inden for rammeområdet er det særligt overgangene i landskabet der skal sikres bevaret, så de stadig fremstår tydeligt i landskabet.

Ejendommen ligger på en moræneflade i et småbakket landbrugslandskab, med stor afstand til overgangene til dalstrøgene mod syd og nord.

På den baggrund vurderes det, at de geologiske interesser ikke påvirkes af den nye staldbygning og ridehal.

Faktaboks

Bevaringsværdige landskaber

Landskaberne i Skanderborg Kommune er meget varierende med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede dallandskab øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med hede og plantager vest for højderyggen. De bevaringsværdige landskaber i kommunen er udpeget i kommuneplanen ud fra forskellige grundlag, hvorfor de forskellige tiltag, for at beskytte dem, ikke er ens.

I Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune er der udpeget bevaringsværdige landskaber, hvor der er tale om både "værdifulde landskaber" og "uforstyrrede landskaber", som i nogle områder er sammenfaldende.

I kommuneplanen er der foretaget en afvejning af landskabsinteresserne i hele kommunen. Det betyder, at det er de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i kommunen, der skal bevares og beskyttes. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monotoni besidder en særlig fortælleverdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

De "*værdifulde landskaber*" er landskaber, som rummer en stor fortælleverdi, f.eks. ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. I de værdifulde landskaber kan man ofte aflæse hvordan landskabet er skabt, f.eks. er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De "*uforstyrrede landskaber*" er landskaber, som generelt er almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land og er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m., spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt, ikke er visuelt og støjmessigt påvirket af større tekniske anlæg som f.eks. større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder.

Geologiske værdier

I Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune er der også udpeget "*geologiske bevaringsværdier*".

Geologiske værdier omfatter lag i jorden eller sammenhængende landskabsformer, også kaldet profiler. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn's natur og kultur. Skanderborg Kommune rummer fortællingen om isens betydning for landskabets dannelse. "Det midtjyske Søhøjland" mellem seneste istids hovedopholdslinje og den Østjyske Israndslinje.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at ansøger har taget de nødvendige hensyn til den landskabelige værdi ved at etablere den planlagte nye stald på en sådan måde, at den tilpasses landskabet bedst muligt og landskabets karakter og fortælleverdi vil blive bevaret.

2.11.8 Kulturhistorie

Faktaboks

Landskabet i Skanderborg Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund,

fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype.

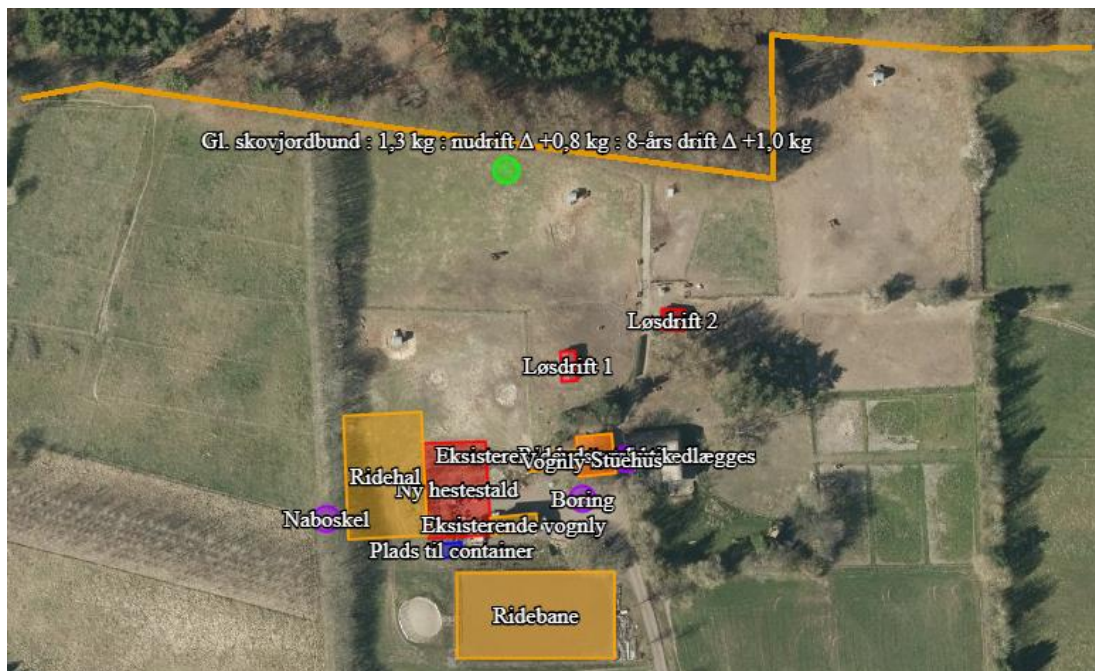
Udpegningen betyder ikke, at der ikke kan ske udvikling inden for eller umiddelbart uden for de udpegede værdier. Det skal dog sikres, at udviklingen sker med viden om, og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier så det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt og bliver forringet.

Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Skanderborg Kommune udpeget "bevaringsværdigt kulturmiljø".

Jævnfør Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune skal inddragelse af areal til formål, der kan forringe de bærende kulturhistoriske værdier, så vidt muligt undgås inden for de områder, der er udpeget som værende kulturhistoriske værdier. Nye anlæg og bebyggelse skal her tilstræbes udformet og placeret således, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen eller kvaliteten af de bærende kulturhistoriske værdier. I landskabet i øvrigt, herunder de øvrige udpegede kulturmiljøer, bør der inden igangsættelse af byggeri, anlægsarbejder og andre ændringer foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser.

Der er ikke registreret fortidsminder og/eller diger på det areal, som ønskes bebygget i forbindelse med projektets gennemførelse. Det pågældende areal ligger ca. 90 meter fra et beskyttet dige (se figur 2-9).

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at projektets gennemførelse på husdyrbruget ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området.

Figur 2-9: Foto af ejendom med beskyttet dige og ansøgte bygninger